

A tolvaj (Novellaelemzés)

Mit, milyen sorrendben, hogyan?

- 1) Hallgassátok meg a következő történetet!
- 2) A szöveg alapján dönts el, hogy melyik állítás igaz és melyik hamis! A megfelelő cellába rakj egy X-et!
- 3) Megértetted a kis tolvaj történetét? Húzd alá a szövegbe illő kifejezést, és máris kiderül!
- 4) A következő feladatban ki kell választanod, hogy melyik mondat jelenti ugyanazt (csak más szavakkal), mint a szövegből vett idézet. A helyes válasz mellé írd egy X-et!

A tolvaj (Novellaelemzés)

A tolvaj

– Most meg a mozsártörő – mondta anyám; elvékonyodó hangjából éreztem, hogy türelme végén jár.

Akárki is az, hagyja abba ezt az idétlen tréfát!

– Te csinálod velem ezt, kisfiam? – Sírósan mondja, csak valljam be végre, megbocsát.

– Én? – Nagyon rosszulesik a gyanúsítás.

Mire kellene nekem mozsártörő? Meg köcsögfedő falap, parázscsiptető, derelyevágó, pároskés, fakanál, borsszóró meg efféle konyhai vicik-vacak.

– Akkor mondd meg, hogy kicsoda! Eddig azt hittem, napközben jön. De nem. A mozsártörő este még megvolt. Határozottan emlékszem rá. Akkor már ablakot, ajtót, mindent bezártam. És megvolt. Ott volt a helyén.

Márpedig akkor csak olyasvalaki jöhet számításba, aki házon belül van. Mert idegen, ha kulcsa volna se tudna bejönni a rigli meg az akasztó miatt. S akkor ki lenne más, mint én?! A húgom még kicsi, a bátyám komoly nagyfiú, apám meg nem szokott idétlen tréfákat csinálni.

– Mért nézel így?! Miért gondolod, hogy hazudok? – és a haragtól, szégyentől, a méltánytalanságtól viszketni kezd az orrom belseje, aj-jaj, mindjárt sírva fakadok, hopp, egy könnycsepp, anyám gyorsan odalép hozzám, az arcához húzza az arcomat.

Ebédkor összegyűlik a család. Krumpligombócossal hagymalevest eszünk, és közben haditanácsot tartunk: „Ezek szerint mégis éjjel jár.” „De hol jön be?” „Én hallottam az éjjel egy csörrenést, mintha valaki belekotort volna az evőeszközök

A tolvaj (Novellaelemzés)

közé.” „Én meg lépteket hallottam. Halkan, mint a macska, osont valaki. Mezítláb.”

– Na majd végére járunk ennek a lopkodásnak – mondja apám határozottan.

Este besorjázik a házba hat legény. A Jósvaiak, Bedzsó, Gazdag Pisti, meg Tájbel Lőrinc. A konyhába mennek. Egyik az asztal alá ül, a másik az ablakszögletbe, Bedzsó a fal meg a konyhaszekrény közé. Elrejtőznek.

– Csak kiáltsatok – mondja apám –, azonnal jövök a lámpával.

Bent a szobában azért elfújja a petróleumlámpát, nehogy a fény elriassa a tolvajt, de nem fekszik le, felöltözve ül a lámpa mellett, a gyufa a keze ügyében.

Én sem akarok elaludni. Nem moccan semmi. Dübörög a csend, hasogatja a dobhártyámat. A szemem lassan lecsukódik. Már barna ködökben szállok, amikor felharsan a kiáltás:

– Megvan!

Sietős zajok, sercen a gyufa, a lámpacilinderben kihúzza magát a láng, apám két lépéssel a konyhában van, mi meg mindnyájan utána.

– Itt van, fogom – mondja Jósvai Jancsi.

Már bent vannak a lámpa fénykörében, mindenki döbbsenten néz.

Jósvai Jancsi egy ismeretlen, meztelen kisgyerek karját szorítja.

A gyerek rémülten bámul ránk, még a fütyülője is reszket a félelemtől.

Anyám közelebb megy hozzá, a háta mögé néz.

– Apa – mondja elszoruló hangon –, világíts ide!

Apám fölemeli a lámpát, a fény a gyerek hátára esik.

– De hiszen... de hiszen – suttogja anyám.

Látjuk mindnyájan, amit nem mer kimondani. A gyerekek szárnya van. Két borzos, fehér szárnyacska.

– János, engedje el.

A tolvaj (Novellaelemzés)

Jósvai Jancsi elereszti a gyerek karját, anyám gyorsan kireteszeli a kijárat ajtót, kiakasztja a kampót, megforgatja a zárjában a kulcsot és kitárja.

Bezuhan a házba a tücsökciripeléses éjszaka. Szikráznak odafönn a csillagok, a hold ridegsárga.

A gyerek gyors léptekkel kisiet a házból. Csak amikor már eltűnt, akkor merünk utánamenni.

– Hol van?

Hátrafesztett nyakkal nézzük az eget.

– Most – kiáltja a bátyám –, láttatok, átrepült a hold előtt. Igen, mintha valami fekete pötty elúszott volna ott.

Attól kezdve hosszú ideig rosszul aludtunk éjszakánként. Füleltünk. De nem csörrent semmi, nem koppant, nem csisszent, nem suhogott. Az angyal nem jött többé.

– Hátha még sok mindenre szüksége lett volna – szomorkodott anyám, és esténként telerakta a kiskonyha előtti malomkő asztalt konyhai tárgyakkal, terítőkkel, szalvétákkal. De sohasem hiányzott belőle semmi.

Most, felnőtt férfiként, felriadok néha éjszaka, és fülelek.

Hátha itt motoz a lakásban egy angyal! Hátha szüksége van valamire a dolgaim közül!

De nem moccan semmi, csak a csend hasogatja a dobhártyámat.

Feladat 18.

A tolvaj (Novellaelemzés)

● Igaz – hamis feladat

► **A szöveg alapján dönts el, hogy melyik állítás igaz és melyik hamis!** A megfelelő mezőbe rakj egy X-et!

Szöveges állítások	Igaz	Hamis
A történetben a konyhából tűntek el a tárgyak.	☐	☐
A család szerint a konyhai tolvaj nappal járt lopni.	☐	☐
A hat legény, hogy lefülelje a tolvajt, elbújt a konyhában.	☐	☐
A tetten ért tolvaj egy leányka volt.	☐	☐
A tolvaj anygalka megszökött, és többé nem csent el semmit a családtól.	☐	☐

A tolvaj (Novellaelemzés)

● Feleletválasztó feladat

Megértetted a kis tolvaj történetét?

Húzd alá a szövegbe illő kifejezést, és máris kiderül!

Egyszer, **ahol/amikor** még kisgyermek voltam, különös dolgok estek meg a házunk táján. Egyre-másra kezdtek eltűnni a konyhai eszközök, **ezért/de** édesanyám egyre mérgesebb és szomorúbb lett. Először azt hitte, hogy én tettem, **de/így** hamarosan kiderült, hogy mégsem én vagyok a bűnös. Apukámék úgy döntöttek, hogy éjjel majd lesben állnak, **ezért/és** megvárják a tolvajt. Le is fűleltek egy kisfiút, **akinek/akiről** azonban kiderült, hogy egy angyalka. Szárnya volt **ugyanis/mégis** a gyerekeknek. Az angyalka úgy megijedt tőlünk, **pedig/hogy** elrepült, és többé nem láttuk újra.

Feladat 18.

A tolvaj (Novellaelemzés)

● Feleletválasztó feladat

- **Ebben a feladatban ki kell választanod, hogy melyik mondat jelenti ugyanazt (csak más szavakkal), mint a szövegből vett idézet.** A helyes válasz mellé írd egy X-et!

Akárki is az, hagyja abba ezt az idétlen tréfát!

Helyes

Akárki is az, hagyja abba ezt a mulatságos tréfát!

Akárki is az, hagyja abba ezt a buta tréfát!

Akárki is az, hagyja abba ezt az igénytelen tréfát!

Márpedig akkor csak olyasvalaki jöhet számításba, aki házon belül van.

Helyes

Márpedig akkor csak olyasvalaki számolhatja ki, aki házon belül van.

Márpedig akkor csak olyasvalakire számíthatunk, aki házon belül van.

Márpedig akkor csak olyasvalakit vehetünk figyelembe, aki házon belül van.

A tolvaj (Novellaelemzés)

Határozottan emlékszem rá.

Helyes

Pontosan emlékszem rá.

Úgy emlékszem, hogy határozott volt.

Keményen emlékszem rá.

Na, majd végére járunk ennek a lopkodásnak!

Helyes

Na, majd nemsokára vége lesz ennek a lopkodásnak.

Na, majd kiderítjük, hogy ki lopkod itt!

Na, majd csak véget ér ez a lopkodás!

Este besorjázik a házba hat legény.

Helyes

Este sorban bejöttek a házba a legények.

Este besorozták a hat legényt.

Este besettenkedett a házba hat legény.